

C zo al niet geheel gerechtvaardigd dan toch uitermate begrijpelijk moest worden geacht.

Buiten beschouwing is hierbij gelaten de vergelijking van arts B tussen klagers lingeriehandel en zijn eigen artspraktijk, die het Hof in de mond van arts B „allerminst passend” acht.

Wat de opgelegde geldboete betreft, was het Hof het niet eens met de tuchtrechter in eerste aanleg. Het verwees de zaak naar het Centraal College om met inachtneming van de beslissing van het Hof te overwegen of aan arts B een waarschuwing of berisping zou moeten worden opgelegd.

Van belang is tenslotte wat het Hof zegt omtrent de door het college in eerste aanleg bevolen bekendmaking van de beslissing. Arts B had daartegen bezwaar gemaakt. Het Hof merkt op, dat de bekendmaking geen strafmaatregel is, maar dient te algemene nutte en beveelt zelf ook die bekendmaking aan in de *Verlagen en Mededelingen betreffende de Volksgezondheid* en in dit *Tijdschrift*.

November 1960

REDACTIE

MEDEDELINGEN EN BEKENDMAKINGEN

SUBSIDIE PROF. DR. D. A. DE JONG-STICHTING

De beheerders van de Prof. Dr. D. A. de Jong-Stichting delen mede, dat zij een subsidie beschikbaar zullen stellen aan een arts, dierenarts, bioloog of farmacoloog om de uitvoering mogelijk te maken van een onderzoek op het gebied van de vergelijkende ziektekunde in de meest uitgebreide zin.

Zij, die hiervoor in aanmerking wensen te komen, worden uitgenodigd zich vóór 31 januari 1961 schriftelijk aan te melden bij de secretaris. Hierbij dient opgave te worden verstrekt van de aard en de doelstelling van het te verrichten onderzoek en tevens een beknopt werkschema en een globale begroting der kosten te worden overlegd.

Bilthoven, 7 december 1960 Namens de Beheerders,
Leyenseweg 34

Prof. Dr. J. D. VERLINDE,
voorzitter,

Prof. A. VAN DER SCHAAF,
secr. penningmeester

„VAN BREEMEN” STIPENDIA

Het Bestuur van de Stichting Rheumatiekfonds Dr. Jan van Breemen heeft besloten stipendia beschikbaar te stellen voor jonge wetenschappelijke werkers.

Het doel van deze stipendia is het wetenschappelijk onderzoek op het gebied van de reumatologie in de ruimste zin te bevorderen. Van de stipendiaten wordt verwacht, dat zij na afloop van de stipendiumperiode in Nederland werkzaam zullen zijn op gebieden, die voor de verdere ontwikkeling van de kennis omtrent oorzaak en ontstaanswijze der reumatische aandoeningen van belang kunnen zijn.

Voor de toekenning van dit „van Breemen” stipendium komen in aanmerking jonge academici, die reeds enige ervaring in wetenschappelijk onderzoek hebben opgedaan in de basisvakken, zoals biologie, biochemie, biofysica, cytologie, bacteriologie, immunologie, pathologische anatomie, enz.

De duur van het stipendium is in principe één jaar, doch indien zulks naar het oordeel van het Bestuur gewenst wordt

geacht, kan verlenging met een tweede jaar plaatsvinden. De stipendiaat zal in staat worden gesteld wetenschappelijk onderzoek te verrichten in een daarvoor in aanmerking komend instituut in het buitenland, waarbij het bedrag van het stipendium op grond van de levensstandaard in het betreffende land wordt vastgesteld. De reiskosten van de stipendiaat en eventueel zijn gezin en andere bijkomende kosten zullen eveneens voor rekening van het Dr. Jan van Breemenfonds komen.

Kandidaten kunnen zich zelf aanmelden bij de secretaris van de Stichting Rheumatiekfonds Dr. Jan van Breemen, waarna hun de benodigde formulieren worden toegezonden. Aanvragen moeten uiterlijk 1 februari 1961 worden ingediend; de beslissing omtrent een toekenning geschiedt in het voorjaar, zodat kandidaten, die een stipendium toegewezen krijgen, hun werkzaamheden in het kader van het stipendium voor of na de academische zomervakantie kunnen aanvangen.

's-Gravenhage, december 1960

J. P. Coenstraat 31.

Prof. Dr. P. MUNTENDAM, voorzitter
Mr. H. B. WILDT MEYBOOM,
secretaris

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; ter bespoediging van plaatsing behoudt de Redactie zich het recht voor, de stukken te bekorten).

DE GROTTEN VAN VALKENBURG EN ASTHMA BRONCHIALE

Naar aanleiding van de vele publiciteit betreffende het grotonderzoek in Valkenburg stellen ondergetekenden er prijs op, te verklaren, dat zij — na aarzeling — voldaan hebben aan het verzoek van de Gezondheidsorganisatie T.N.O. tot het instellen van een onderzoek naar de werkzaamheid van de grotten ten bate van astmapatiënten. Het staat uiteraard niet vast, dat hiervan een resultaat, laat staan een blijvend resultaat kan worden verwacht. Maar zelfs indien dit het geval zou zijn, is het duidelijk, dat het kuren in de grotten geen oplossing van het astmaprobleem zou betekenen.

Wij betreuren de publiciteit, die op het instellen van het onderzoek gevolgd is, en die, zeker in de vorm waarin ze plaatsvond, als ongewenst moet worden beschouwd.

Utrecht } december 1960
Groningen }

H. DEENSTRA
N. G. M. ORIE

DE THERAPIE VAN SCHIMMELINFECTIES

Het artikel van Prof. DE MINJER (1960) over pulmonale aspergillosis is weliswaar in hoofdzaak pathologisch-anatomisch georiënteerd, doch bevat toch enkele, min of meer terloops vermelde feiten over schimmelziekten in het algemeen, die mij aanleiding geven tot het maken van een opmerking. Deze opmerking wordt wel gerechtvaardigd door de in genoemd artikel geconstateerde, tegenwoordig veel grotere frequentie van dergelijke aandoeningen in vergelijking met vroeger, althans met wat men toen meende, voorts door het mogelijke verband van deze toeneming (ook in ernst) met de moderne behandeling (antibiotica, bijnierhormonen en ACTH) en door de gevaren, die juist van deze zijde de lijders aan mycosen bedreigen.

Het is te begrijpen, dat de triomftocht der antibiotica enz. oude behandelingswijzen in het vergeetboek heeft gebracht, doch of dit geheel terecht is geschied, valt te betwijfelen. Tot aan het antibiotische tijdperk was het soevereine middel tegen schimmelziekten jodium, dat in velerlei vormen werd toegepast.

Op Sumatra's Oostkust werd ik omstreeks 1930 getroffen door een opmerkelijke verbreiding van diepe schimmelinfecties van de huid, voorzover nader onderzocht, veroorzaakt door sporotrichon-soorten, die echter niet verder geïdentificeerd konden worden. De besmetting was vrijwel zonder uitzondering opgedaan in het primitieve, inheemse landbouwbedrijf, vaak door verwondingen aan dood hout, gereedschappen, enz. De schimmels waren blijkbaar in de vrije natuur zeer verbreid en allesbehalve obligatoor parasitair. Pogingen om de diepe, vaak fagedenische zweren - die nogal eens verward werden met het overigens klinisch goed te onderscheiden *ulcus tropicum* - met uitwendige therapie te behandelen, faalden dikwijls. Na radicaal uitkrabben waren recidieven zeer gewoon. Jodiumtherapie inwendig, in het algemeen met grote doses kalii jodidum gaf soms wel enige verbetering, doch leidde niet tot genezing. Aangenomen moest wel worden, dat de concentratie van het jodium in de lichaamsvochten die met de diep genestelde schimmelhaarden in aanraking kwamen, onvoldoende was. Er werd dus gepoogd, de concentratie op te voeren door intraveneuze toediening van het geneesmiddel. Wegens de gevaren (schade aan het hart door kalium) en bijwerkingen (jodisme) ging dit niet met kalii jodidum, zodat ik een poging ondernam met het natriumzout, dat al gauw bleek in vrij grote concentratie goed verdragen te worden; spoedig bereikte ik als doses 20 tot 50 ml van de 10 pct-oplossing, welke concentratie ik nooit overschreed. Het bleek nu, 1. dat deze doses zonder enige hinder van betekenis verdragen werden, 2. dat het middel snel geëlimineerd werd (waarom ik het om de 2 à 3 dagen toediende), en 3. (last not least) dat het therapeutische effect bij mijn schimmelpatiënten verrassend was. Weliswaar ontstonden er ook nu soms in schijnbaar gezond granulatieweefsel necrotische plekje's, doch deze recidieven reageerden ook prompt op hernieuwde specifieke behandeling. Het is mij bekend, dat vele collega's op Sumatra's Oostkust destijds de behandeling overnamen en met succes toepasten, ook bij sommige andere schimmelziekten o.a. actinomycose. Ook in de Japanse interneringskampen paste ik deze behandeling herhaaldelijk toe met goede resultaten. De beoogde hoge concentratie van jodium in de lichaamsvochten werd, blijkens het bovenstaande, slechts gedurende korte tijd bereikt, zodat de behandeling dus als een intermitterende stoottherapie is te beschouwen. Het lijkt mij in dit verband de moeite waard, te vermelden, dat het BOERS en KOUWENAAR gelukte met deze methode een lijder aan het beruchte mycetoma pedis (Madura foot) te genezen, een aandoening, die te voren onvermijdelijk tot amputatie leidde; dit was toen, voorzover ik weet, het enige in de wereldliteratuur bekende geval, waarin genezing langs conservatieve weg werd bereikt. Het is niet mijn bedoeling uitvoerig op dit onderwerp in te gaan. Alleen leek het mij gerechtvaardigd ook nu nog eens te wijzen op de jodiumtherapie bij mycosen.

Literatuur: MINJER, A. DE (1960) Pulmonale aspergillosis. *Ned. T. Geneesk.* 104, 2205.

's-Gravenhage, 15 november 1960

W. J. BAIS

Voor de belangwekkende aanvulling van collega BAIS ben ik dankbaar. Het was inderdaad de bedoeling, in de klinische les te wijzen op het voorkomen van veelvuldige schimmelinfecties met ernstige gevolgen. Uiteraard is de therapie niet ter sprake gekomen.

Utrecht, 5 december 1960

A. DE MINJER

BERICHTEN BUITENLAND

Canada

Internationaal congres voor microbiologie. — Het VIIIe Internationale Congres voor Microbiologie zal van 19 tot 25 augustus 1962 te Montreal worden gehouden. Een circulaire met de onderwerpen van een voorlopig programma werd reeds onder de leden der geassocieerde verenigingen verspreid. Inlichtingen verstrekt het secretariaat: National Research Council, Ottawa 2, Canada.

Duitsland

Te veel artsen. — De „Bundesärztekammer“ maakt zich ernstig bezorgd over het steeds toenemende aantal studenten in de geneeskunde. Enige faculteiten zagen zich reeds gedwongen de inschrijving van nieuwe studenten te beperken. Men stelt hier wel tegenover, dat er in de ziekenhuizen een dreigend gebrek aan assistenten is, maar tot verhelping van dit kwaad is „eine Änderung der Struktur des ärztlichen Dienstes im Krankenhaus“ nodig. Het geneeskundig beroep is in Duitsland overvuld. „Nach Österreich und Israel hat die Bundesrepublik nach wie vor die grösste Arztdichte der Welt“ (*Dtsch. med. Wschr.*, 1960, bl. 2222).

Farbenpsychologie. — Verleden jaar besloot de „Studienkreis“ „Mensch und Farbe“ tot de stichting van een „Deutsche Akademie für Farbenpsychologie“. Deze instelling heeft zich onder andere de volgende taken gesteld: „Sammlung und Ordnung von Forschungsergebnissen auf dem Gebiet der psychologischen, physiologischen und biologischen Wirkungsweise der Farben“, „Aufbau und Lehrstätte für spezielle Farbungsforschungsmethoden“, „Entwicklung einer gemeinsamen Sprache für die Bezeichnung der Farbeigentümlichkeiten, besonders auch hinsichtlich ihrer psychologischen Wirkung“ (*Dtsch. med. Wschr.*, 1960, bl. 2167).

Engeland

Onbeschaamde patiënten. — De National Health Service geeft in beginsel kosteloos geneeskundige hulp aan de zieke vreemdeling. In het parlement was het onderwerp weer eens aan de orde, waarbij opnieuw duidelijk werd uitgesproken, dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen de vreemdeling die tijdens zijn verblijf in Engeland door ziekte wordt getroffen en de buitenlander die naar Engeland oversteekt om zich gratis te laten cureren. In 1959 bijvoorbeeld zijn 1503 buitenlanders met laatstgenoemde bedoeling het land binnengekomen. Zes van hen zijn aanstonds teruggezonden, en wat de overigen betreft: „steps were taken to ensure that the remainder paid for the treatment“ (*Lancet*, 3 dec. 1960, bl. 1255).

The teaching hospital. — Ter gelegenheid van de derde jaarvergadering van de Association for the Study of Medical Education koos men „Function and structure of the teaching hospital“. Architecten en ziekenhuisdirecteuren behoorden tot de gasten.

De eerste spreker meende, dat wetenschappelijk onderzoek de belangrijkste functie is van een undergraduate teaching hospital; „its stimulant effect was felt throughout the hospital“. Een andere spreker rekende tot de voornaamste doeleinden: „the induction of scientifically straight thinking, a keen intolerance of the slipshod, and a high sense of ignorance“. Het voornaamste instrument van de opvoeder is „example“. Nadat een volgende spreker nog eens de noodzaak had betoogd van de eenheid van wetenschappelijke zin, volgde een reactie: „you can't imbed research in the ward“. De band met de universiteit kwam meer dan eens ter sprake. Wat kan men van een student verwachten,